

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
*IV Міжвузівської студентської
наукової конференції***

20 травня 2020 року

Харків 2020

УДК 330
ББК 65.0
Т33

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І.Ф. – ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л.П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І.В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Гуцан Т.Г. – доцент кафедри економічної теорії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Мельникова О.В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Власенко Я.В. – член Ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, магістрант 1 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол № 3 від 15 травня 2020 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки XXI століття очима молоді: матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2020 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2020. – 205 с.

У збірці представлено матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, проблеми оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, теоретичні та практичні аспекти розвитку менеджменту та маркетингу в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330
ББК 65.0

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2020

Резенькова М. С. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	128
Маршева Є. О. СПІВРОБІТНИЦТВО СОТ ТА УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	132
Удовиченко Д. О. ДОСЯГНЕННЯ НОБЕЛІВСЬКИХ ЛАУРЕАТІВ З ЕКОНОМІКИ У 2018 , 2019 РОКАХ	137
СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ БІЗНЕСУ ТА ФІНАНСІВ	141
Коваль К. О. ФУНКЦІЇ, РОЛЬ ТА ПРОБЛЕМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	141
Біліченко В. І. СВІТОВА ПРАКТИКА СПРИЯННЯ МОЛОДІЖНОМУ ІННОВАЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВУ	144
Олійник М. М. ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕПОНИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ.....	148
Власенко Я. В. ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ.....	152
Заскалько О. М. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	154
Болховецька В. Ю. РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ В СКЛАДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ	158
Поливяна А. П. ДЕРЖАВНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ	162
Прокопчук К. С. МАЛИЙ БІЗНЕС: ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	166
Гладченко В. О. КОНКУРЕНЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ РИНКОВОГО МЕХАНІЗМУ.....	170
Андреасян Е. С., Новіков А. О. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ – ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ВИТРАТ І РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	172
Копилова Д. А. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	178

Заскалько Олена Михайлівна
ХНПУ імені Г.С.Сковороди
природничий факультет, 2 курс, 23 група
Науковий керівник: старший викладач
кафедри економічної теорії Гура А.О.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Малий бізнес є вихідним, найчисленнішим, а отже найбільш поширеним сектором економіки, невід'ємним елементом ринкового господарства. Розвиток господарської системи в Україні характеризується частими кризовими явищами, що виникають на фоні вкрай нестабільної соціально-економічної та політичної ситуації. Без розвитку та підтримки державою малих підприємств вирішити дані проблеми є неможливим, адже саме вони є генераторами стабільності в національній економіці та соціальних питаннях [1].

Вивченням основних тенденцій розвитку підприємництва в Україні займалися такі науковці, як О.Ахунзянов, К.Ващенко, В.Воротін, І.Причепа, О.Ратушняк, Л.Таранюк та інші. Дослідженню проблем і перспектив розвитку малого підприємництва в Україні присвятили праці Н.Азьмук, Т.Банасько, І.Брітченко, З.Варналій, Ю. Головня, Т.Заревчацька, Т.Кондратюк, О.Кужель, В.Ляшенко, С.Смерічевський, Л.Таратута, О.Тимченко та інші. У своїх роботах вони аналізували тенденції вирішення існуючих у малому підприємстві проблем. Однак тема залишається актуальною, адже для подолання ряду нових перешкод у розвитку малого підприємництва необхідно окреслювати інакші шляхи їх подолання.

На сьогодні національна економіка є економікою країни, яка фактично воює і перебуває в режимі нераціональних економічних відносин, спричинених тимчасовою втратою території, запровадженням різноманітних економічних санкцій та політичних обмежень, які продовжують негативно впливати на економічний розвиток країни [2].

Мале підприємництво є найбільш динамічним елементом структури національного господарства. Його роль у житті суспільства при ринковій системі господарювання полягає в тому, що воно: а) є одним із провідних секторів економіки; б) формується на засадах дрібнотоварного виробництва; в) визначає темпи економічного розвитку, структуру і якісну характеристику ВВП; г) здійснює структурну перебудову економіки, характеризується швидкою окупністю витрат, свободою ринкового вибору; г) забезпечує насичення ринку споживчими товарами і послугами повсякденного користування, а, отже, і попиту, реалізацію інновацій, додаткові робочі місця; д) має високу мобільність, раціональні форми управління; е) формує новий соціальний прошарок підприємців-власників; є) сприяє послабленню монополізму, розвитку конкуренції [3].

Недостатня державна фінансово-кредитна і майнова підтримка; слабка інноваційна інфраструктура; недосконалість системи перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для підприємницької діяльності; відсутність налагодженої та ефективної координації дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань підприємців, міжнародних організацій та проектів міжнародної технічної допомоги, що діють на території України; низький рівень прямих іноземних інвестицій та обмежений обсяг інвестування в експортоорієнтовані підприємства; високі податки; неузгодженість і відсутність дійового механізму реалізації державної політики у сфері розвитку підприємництва – усі ці фактори є причинами гальмування сфери розвитку малого підприємництва в Україні.

Саме останнє — недосконалість державного регулювання й управління при існуючій організації економічної влади можна вважати одною із головних перешкод для розвитку малого бізнесу. Організація економічної влади (розподіл влади, ієрархія влади, рівновага влади) є фактором, від стану якого залежить ефективність соціально-економічної системи. Система сформованої економічної влади може служити джерелом ефективності і порядку в економічній системі або стати причиною неефективності та хаосу. Дуже

важливим є суспільно-необхідний порядок влади, що забезпечує її ефективний розподіл, ієрархію й рівновагу. Порушення такого порядку влади веде до гальмування економічного розвитку [1].

Окрім вищесказаних причин недосконалого розвитку малого підприємництва на горизонті української економіки з'явилася нова перепона, наслідки якої у разі недоцільної стратегії урегулювання можуть нанести непоправної шкоди. У зв'язку з пандемією коронавірусу, близько 600-700 тисяч підприємств, малих підприємств та установ сфери освіти, які дають роботу 3,5-4 млн. осіб, зупинили роботу через карантин. Надзвичайна ситуація, що склалася, може призвести до банкрутства і закриття малого бізнесу, адже від цієї заборони працювати залежить прибуток підприємців, доля вкладених в оборот коштів, кредити на товари, й, врешті решт, заробітна платня найнятим працівникам, оренда приміщення. Власники малого та середнього бізнесу говорять про зменшення доходів на 25-50% порівняно з докарантинним періодом і вже звільнили від 10 до 25% працівників. Усе це відбувається на тлі коливання курсу гривні та тривожних економічних прогнозів - за словами прем'єр-міністра України у 2020 році ВВП України може впасти на 4,8 відсотка [4].

Таким чином, залишається актуальним питання відстрочки у погашенні банківських кредитів, виданих підприємцям, незастосування штрафів і пені за затримку виплат. За даними НБУ, станом на кінець січня 2020 року обсяг кредитування підприємств МСБ становить 6,2 млрд. гривень. 44% кредитних коштів надано строком до 1 року, 52% – строком від 1 до 5 років. На даний момент триває робота уряду над законопроектом по комплексу більш широких заходів підтримки бізнесу.

На думку експертів, основною перешкодою на шляху розвитку малого підприємництва є відсутність ефективного механізму підтримки з боку держави. З метою стимулювання малого бізнесу доцільно реалізовувати такі заходи, як розробка і вдосконалення державних і місцевих програм розвитку малого бізнесу та ініціювання їх фінансової підтримки, створення

відповідальних комітетів та груп з усунення адміністративних бар'єрів, забезпечення інформування населення про переваги заснування власного бізнесу, полегшення податкового навантаження та спрощення системи оподаткування, навчально-просвітницьких тренінгів і конференцій зі сфери підприємництва, реалізація проектів і заходів інвестиційного характеру з підтримки малого бізнесу, забезпечення підприємств кваліфікованими і мотивованими кадрами, інформування підприємців шляхом створення і запуску повноцінної бази з усіма необхідними законодавчими, аналітичними, кредитними даними.

Отже, подолання зазначених проблем неможливе без істотної перебудови всієї системи державної підтримки малого бізнесу. Це, у свою чергу, ставить, як першочергове завдання, вдосконалення економічного порядку та врахування світового досвіду підтримки малого бізнесу, що базується на створенні пільг і преференцій, що стимулюють бізнес. Вони включають зняття оподаткування в початковий період діяльності малих підприємств, доступні ставки по кредитах, чітко оформлені земельні відносини, створення умов для підтримки високої підприємницької культури [1].

Список використаних джерел:

1. Мале підприємництво в Україні: роль, стан і перспективи розвитку в період соціально- економічних потрясінь / С.А. Жуков, О.М. Дюгованець, О.Ю. Балко // Вісник економічної науки України. — 2019. — № 1 (36). 2. Про схвалення Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року: розпорядження від 24 травня 2017 року № 504-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504-2017-%D1%80> (дата звернення 25.03.2020). 3. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник / Іванілов О. С. – К.: ЦУЛ, 2011. – 728 с. 4. Через карантин зупинили роботу близько 700 тисяч підприємств — ТПП. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/03/20/658327/> (дата звернення 06.04.2020).